

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____” _____ 2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ.

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 05 соціальні і поведінкові науки _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 053 психологія _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ психологія _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ нормативна _____
(шифр і назва)
факультет _____ психології _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету психології

“ ___ ” червня 2018 року, протокол № ____.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Гімасва Ю.А., канд. психол. н., доц.,
доц. каф. загальної психології факультету психології

Програму схвалено на засіданні кафедри загальної психології

Протокол від “20” червня 2018 року № 20.

Завідувач кафедри загальної психології

_____ (Іванова О.Ф.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією факультету психології

Протокол від “25” червня 2018 року № 9.

Голова методичної комісії факультету психології

_____ (Гімасва Ю.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Загальна психологія. Психологія особистості» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 психологія.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з основними зарубіжними й вітчизняними теоріями особистості.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- розкриття основних понять психології особистості,
- розгляд складових теорії особистості,
- ознайомлення з основними зарубіжними теоріями особистості,
- ознайомлення з основними вітчизняними теоріями особистості.

1.3. Кількість кредитів: 6.

1.4. Загальна кількість годин: 180 .

1.5. Характеристика навчальної дисциплін	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Семінарські заняття	
32 год.	8 год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
116 год.	164 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

- знання основних понять і категорій психології особистості,
- вміння вільно орієнтуватися у науковій літературі з психології особистості та розуміти її зміст,
- знання основних положень провідних зарубіжних (психоаналітичних, диспозиційних, гуманістичних, феноменологічних) та вітчизняних (С.Л.Рубінштейна, О.М.Леонтьєва, О.К.Дусавицького) теорій особистості,

- вміння виділити й проаналізувати авторські уявлення про поняття особистості, її структуру, обумовленість, рушійні сили та критерії періодизації розвитку,
- вміння аналітично зіставляти різні авторські концепції, подібні за формулюванням та змістом поняття,
- вміння застосовувати дані й положення теорій особистості для аналізу конкретних феноменів і проявів особистості конкретної людини,
- вміння застосовувати знання з психології особистості у життєвому спілкуванні та для самоаналізу.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ до теорій особистості.

Тема 1. Поняття особистості в психології.

Життєві уявлення про особистість та їх обмеження. Поняття: людина, індивід, індивідуальність, особистість. Особистість як продукт суспільно-історичного та онтогенетичного розвитку. Соціальні та економічні передумови особистісної форми поведінки. Поняття про науку і психологію особистості.

Тема 2. Теорія особистості.

Компоненти теорії особистості. Проблема структури особистості. Проблема типології особистості. Органічні передумови та соціальні умови розвитку особистості. Поняття про соціальну ситуацію розвитку особистості. Сили, що рухають розвиток особистості. Проблема періодизації розвитку особистості.

Критерії оцінки теорії особистості.

Розділ 2. Основні зарубіжні теорії особистості.

Тема 3. Психоаналіз З.Фрейда: загальні концепції та принципи.

Інстинкти: рушійні сили поведінки. Структура особистості. Розвиток особистості: психо-сексуальні стадії розвитку. Психоаналітична терапія.

Тема 4. Перегляд психоаналітичного напрямку.

Альфред Адлер: Індивідуальна теорія особистості. Загальні концепції та принципи. Карл Юнг: Аналітична психологія. Загальні концепції та принципи.

Тема 5. Неофрейдизм: психосоціальні теорії особистості.

Ерік Еріксон. Его-психологія: результати розвитку психоаналізу. Епігенетичний принцип. Розвиток особистості: психосоціальні стадії.

Еріх Фром. Гуманістичний психоаналіз. Екзистенційні потреби: потреба у подоланні себе, потреба в укоріненості, самоідентичність, система цінностей. Структура характеру. Типи непродуктивних орієнтацій: рецептивний, експлуативний, ринковий, накопичувальний типи.

Карен Хорні. Соціокультурна теорія особистості. Основні концепції та принципи.

Тема 6. Диспозиційний напрямок у теоріях особистості.

Гордон Олпорт: диспозиційна теорія особистості. Концепція рис особистості. Пропріум: розвиток особистості. Функційна автономія. Зрілість особистості.

Реймонд Кеттел: структурна теорія рис особистості. Основні концепції та принципи.

Ганс Айзенк: теорія типів особистості. Основні концепції та принципи.

Тема 7. Гуманістичний напрямок у теоріях особистості.

Абрахам Маслоу: Гуманістична теорія особистості. Основні принципи теорії. Мотивація: ієрархія потреб. Дефіцитарна мотивація та мотивація зростання.

Тема 8. Феноменологічний напрямок у теоріях особистості.

Карл Роджерс: Феноменологічна теорія особистості. Керівний мотив життя: тенденція актуалізації. Я-концепція. Клієнт-центрована психотерапія.

Розділ 3. Основні вітчизняні теорії особистості.

Тема 9. Теорія особистості С.Л.Рубінштейна.

С.Л.Рубінштейн: особистість як суб'єкт творчої самодіяльності, інстанція, що організує та інтегрує психічні процеси та властивості індивіда. Життєвий шлях особистості. Структура особистості: спрямованість, здібності, характер.

Тема 10. Теорія особистості О. М. Леонтьєва.

Особистість як особлива системна властивість. Діяльність – основа особистості. Структура діяльності. Мотиви й особистісний смисл. Структура особистості. Розвиток особистості та його в'язок з розвитком діяльності

Тема 11. Теорія особистості О.К. Дусаविцького.

Загальна характеристика поняття особистості. Роль навчальної діяльності у розвитку особистості. Структура особистості: інтерес, ідеал, характер. Поняття норми і патології особистості. Структура Я. Характеристика типів патологічної особистості. Характеристика особистості в нормі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Вступ до теорій особистості												
Тема 1. Поняття особистості в психології	12	2	2			8	11	0,5	0,5			10
Тема 2. Теорія особистості	12	2	2			8	11	0,5	0,5			10
Разом за розділом 1	24	4	4			16	22	1	1			20
Розділ 2. Основні зарубіжні теорії особистості												
Тема 3. Психоаналіз З.Фрейда: загальні концепції та принципи	12	2	2			8	11,5	1	0,5			10
Тема 4. Перегляд психоаналітичного напрямку	24	4	4			16	21,5	1	0,5			20
Тема 5. Неофрейдизм: психосоціальні теорії особистості	28	6	6			16	20	1	1			18

Тема 6. Диспозиційний напрямок у теоріях особистості	22	4	4			14	20	1	1			18
Тема 7. Гуманістичний напрямок у теоріях особистості	12	2	2			8	11	0,5	0,5			10
Тема 8. Феноменологічний напрямок у теоріях особистості	12	2	2			8	11	0,5	0,5			10
Разом за розділом 2	110	20	20			70	95	5	4			86
Розділ 3. Основні вітчизняні теорії особистості												
Тема 9. Теорія особистості С.Л.Рубінштейна	12	2	2			8	21,5	0,5	1			20
Тема 10. Теорія особистості О.М.Леонтьєва	12	2	2			19	19,5	0,5	1			18
Тема 11. Теорія особистості О.К.Дусавицького	22	4	4			14	22	1	1			20
Разом за розділом 3	46	8	8			30	63	2	3			58
Усього годин	180	32	32			116	180	8	8			164

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Вступ до теорій особистості	4	1
2	Класичний психоаналіз З.Фрейда	2	0,5
3	Перегляд психоаналітичного напрямку: аналітична психологія К. Юнга, індивідуальна психологія А.Адлера	4	0,5
4	Неофрейдизм: психосоціальні теорії особистості. Его-психологія Е.Еріксона, гуманістичний психоаналіз Е.Фрома, соціокультурна теорія К.Хорні	6	1
5	Диспозиційний напрямок у теоріях особистості: диспозиційна теорія Г.Олпорта, структурна теорія Р.Кеттела, теорія типів Г.Айзенка	4	1
6	Гуманістичний напрямок у теорії особистості: теорія А.Маслоу	2	0,5
7	Феноменологічний напрямок у теоріях особистості: теорія К.Роджерса	2	0,5
8	Теорія особистості С.Л.Рубінштейна	2	1

9	Теорія особистості О.М.Леонтєва	2	1
10	Теорія особистості О.К. Дусавицького	4	1
	Разом	32	8

5. Завдання для самостійної роботи для д/ф.н.

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	Форма контролю
1	Підготовка до поточного контролю на лекційних заняттях за конспектами	16	поточний контроль
2	Підготовка до семінарських занять, включаючи складання конспектів з підручника, хрестоматії (№ 9 за списком основної літератури) та першоджерел	48	поточний контроль
3	Виконання самостійної практичної роботи й написання звітів до тем лекцій 3-4 й 11	20	письмовий звіт
4	Підготовка до екзамену	32	екзамен
	Разом	116	

Завдання для самостійної роботи для з/ф.н.

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	Форма контролю
1	Підготовка до семінарських занять	16	поточний контроль
2	Складання конспектів першоджерел №№ 12, 4, 2 до тем 9, 10, 11 (входить до контрольної роботи)	32	перевірка конспектів
3	Виконання самостійної практичної роботи й написання звітів до тем лекцій 3-4 й 11(входить до контрольної роботи)	24	письмовий звіт
4	Підготовка до екзамену	92	екзамен
	Разом	164	

6. Індивідуальні завдання (не передбачені)

7. Методи контролю

Методами контролю в курсі психології особистості є поточний контроль, оцінка есе з виконання самостійних практичних робіт, екзамен.

Поточний контроль – проводиться викладачем на семінарських та лекційних аудиторних заняттях. Завданнями поточного контролю є перевірка характеру орієнтації та рівня засвоєння студентом навчальних матеріалів, перевірка підготовки студентів до сприйняття та обговорення нового теоретичного матеріалу з курсу, до виконання самостійних практичних робіт, заохочення

навчальної активності студентів. Основною метою поточного контролю є забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на семінарських заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань.

Оцінка конспектів першоджерел проводиться викладачем для визначення ступеню змістовності й організованості самостійної роботи студентів, вміння опрацьовувати теоретичний матеріал, що представлений у авторських текстах та інших джерелах.

Оцінка письмових звітів з виконання самостійної практичної роботи за темами лекційних занять відбиває ступінь засвоєння студентом теоретичного матеріалу, здатність застосувати теоретичні положення для аналізу конкретних життєвих проявів особистості, уміння інтегрувати окремі епізоди та прояви у цілісну характеристику особистості.

Контрольна робота, передбачена навчальним планом для з/ф, складається з конспектування авторських текстів та виконання самостійної практичної роботи за темами, зазначеними у § 5.

Екзамен відбиває засвоєння студентом матеріалів курсу за всіма розділами курсу.

8. Схема нарахування балів для денної форми навчання

Поточний контроль та самостійна робота											Разом	Екзам- ен	Сума
Розділ 1			Розділ 2					Розділ 3			60	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
2	3	7	10	9	6	3	3	3	3	11			
min = 2		min = 20					min = 8						

T1, T2 ... – теми розділів.

Всі студенти допускаються до підсумкового семестрового контролю.

Форми контролю навчальних здобутків студентів д/ф.н.

Розділ 1:

- поточний контроль аудиторної роботи на лекційних та семінарських заняттях,
- контроль конспектів за темами семінарських занять.

Розділ 2:

- поточний контроль аудиторної роботи на лекційних та семінарських заняттях,
- контроль конспектів за темами семінарських занять,
- оцінка звіту з виконання самостійної практичної роботи за темами лекцій 3 і 4.

Розділ 3:

- поточний контроль аудиторної роботи на лекційних та семінарських заняттях,
- контроль конспектів за темами семінарських занять,
- оцінка звіту з виконання самостійної практичної роботи за лекційною темою 11.

Критерії оцінювання навчальних здобутків студентів д/ф.н.

Аудиторна робота на лекційних та семінарських заняттях – до 1 бала за заняття:

- 1 бал – систематична робота на занятті, чітке розуміння, володіння навчальним матеріалом;
- 0,5 бали – епізодична робота на занятті, недостатньо чітке розуміння, володіння навчальним матеріалом.

Загалом до 29 балів.

Конспекти рекомендованої літератури – до 1 бала за темою семінарського заняття:

- 1 бал – повний змістовний структурований конспект;
- 0,5 бали – частковий недостатньо структурований конспект.

Загалом до 16 балів.

Звіт з виконання самостійної практичної роботи за темами лекцій 3-4 й 11 – протягом курсу студенти самостійно виконують 2 самостійні практичні роботи та пишуть письмові звіти-есе. Есе за темами 3-4 оцінюється до 8 балів, за темою 11 – до 7 балів:

- 8/7 балів – максимальну оцінку отримує есе, де студент демонструє добре розуміння теоретичного матеріалу теми, вільно використовує набуті знання та наводить правильні приклади;
- 6/5 балів – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами теоретичного матеріалу, але деякі аспекти теми залишаються не розкритими, не має висновку;
- 4 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал у недостатньому обсязі, викладено лише загальну схему та наведені приклади не розкривають усіх аспектів проблеми, поверхові.

Екзаменаційна робота (max 40 балів) – складається з трьох питань відкритого типу, відповідь на два більш складних питання оцінюється максимально у 15 балів, на третє, більш просте, – 10 балів.

- 15/10 балів ставиться, якщо зміст питання повністю розкритий, викладення чітке, логічне й послідовне.
- 13/8 балів ставиться, якщо зміст питання у цілому розкритий вірно, проте наявні декілька незначних недоліків, або один з аспектів питання розкритий тільки схематично, або є одна суттєва помилка у розкритті другорядного аспекту питання.
- 8/5 балів ставиться, якщо зміст питання розкритий у цілому вірно, але схематично, без подробиць чи конкретизації, або розкрито не всі основні аспекти питання, або є помилки у розкритті основних аспектів питання.
- 6/3 бали ставиться, якщо у цілому вірно, але надто схематично, розкритий тільки один основний аспект питання, наявні суттєві помилки у розкритті основного аспекту питання.
- 4/2 бали ставиться якщо частково обговорений тільки один аспект питання, можливо не основний.

Схема нарахування балів для заочної форми навчання

Поточний контроль та самостійна робота											Контроль-на робота, передбачена навчальним планом	Ра-зом	Екза-мен	Сума
Розділ 1		Розділ 2						Розділ 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	60	40	100	
1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	44			

T1, T2 ... – теми розділів.

Всі студенти допускаються до підсумкового семестрового контролю.

Форми контролю навчальних здобутків студентів з/ф.н.

Розділ 1:

– поточний контроль аудиторної роботи на лекційних та семінарських заняттях,

Розділ 2:

– поточний контроль аудиторної роботи на лекційних та семінарських заняттях,

– оцінка звіту з виконання самостійної практичної роботи за темами №№ 3 і 4 (входить до контрольної роботи).

Розділ 3:

– поточний контроль аудиторної роботи на лекційних та семінарських заняттях,

– оцінка конспектів за темами №№ 9, 10, 11 (входить до контрольної роботи),

– оцінка звіту з виконання самостійної практичної роботи за темою № 11 (входить до контрольної роботи).

Критерії оцінювання навчальних здобутків студентів з/ф.н.

Аудиторна робота на лекційних та семінарських заняттях – до 2 балів за заняття:

- 2 бали – систематична й активна робота на занятті, чітке розуміння, володіння навчальним матеріалом;
- 1 бал – послідовна робота на занятті, достатнє володіння навчальним матеріалом;
- 0,5 бали – епізодична робота на занятті, недостатньо чітке розуміння, володіння навчальним матеріалом.

Загалом до 16 балів.

Конспекти першоджерел – до 8 балів за темами №№ 9, 10, 11 (виконуються в рамках контрольної роботи, передбаченої навчальним планом):

- 8 балів – повний змістовний структурований конспект, тобто зазначені всі змістовні блоки тексту, наведені визначення класифікації, характеристики тощо, конспект є опрацьованим текстом, а не прямим переписуванням першоджерела;
- 7 балів – конспект у цілому повний та узагальнений, можуть бути відсутні окремі другорядні блоки першоджерела;
- 4 балів – конспект у цілому повний, проте деякі основні блоки тексту подані надто коротко, відсутня більшість другорядних блоків першоджерела;

- 3 бали – частковий недостатньо структурований конспект, відсутній один з основних змістовних блоків, матеріал недостатньо узагальнений, певна його частка просто переписана.

Звіти з виконання самостійної практичної роботи за темами №№ 3-4 й 11 – протягом курсу студенти самостійно виконують 2 самостійні практичні роботи та пишуть письмові звіти (в рамках контрольної роботи, передбаченої навчальним планом). Кожний звіт оцінюється до 10 балів:

- 10 балів – максимальну оцінку отримує звіт, де студент демонструє добре розуміння теоретичного матеріалу теми, вільно використовує набуті знання та наводить правильні приклади;
- 8 балів – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами теоретичного матеріалу, але деякі аспекти теми залишаються не розкритими, не має висновку;
- 5 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал у недостатньому обсягу, викладено лише загальну схему та наведені приклади не розкривають усіх аспектів проблеми, поверхові.

Екзаменаційна робота – 40 балів (критерії оцінювання див. матеріалах для д/ф).

Питання для самопідготовки і семестрового контролю.

1. Різниця між життєвим та науковим розумінням особистості.
2. Поняття про науку та психологію особистості.
3. Поняття про теорію особистості.
- 4 Критерії аналізу теорій особистості.
- 5 Особистість як особливе функціональне утворення.
6. Одиниця поведінки особистості.
7. Проблема структури особистості. Різні підходи.
8. Проблема типології особистості. Різні підходи.
9. Рушійні сили розвитку особистості. Різні підходи.
10. Проблема періодизації розвитку особистості.
11. Проблеми виховання особистості у сучасних умовах.
12. Співвідношення понять «особистість», «індивід», «індивідуальність».
13. Особистість як продукт суспільно-історичного та онтогенетичного розвитку.
14. Органічні передумови та соціальні умови розвитку особистості
15. Історичні передумови виникнення психоаналізу.
16. Загальна характеристика класичного психоаналізу З.Фрейда.
17. Структура особистості у теорії З.Фрейда.
18. Періодизація психосексуального розвитку по З.Фрейду.
19. Типологія особистості по З.Фрейду.
20. Захисні механізми особистості за З.Фрейдом.
21. Психоаналіз як психотерапевтична система.
22. Поняття особистості, її розвитку та рушійних сил розвитку в теорії З.Фрейда.
23. Основні принципи та положення аналітичної психології К.Юнга.
24. Поняття про розвиток особистості та індивідуацію в теорії К.Юнга.

25. Основні уявлення К.Юнга: установки, психологічні функції та типи особистості.
26. Поняття архетипів в теорії К.Юнга.
27. Структура особистості за К.Юнгом.
28. Основні положення та принципи індивідуальної психології А.Адлера.
29. Поняття почуття й комплексу неповноцінності в теорії А.Адлера.
30. Поняття стилю життя та типології особистості за А.Адлером.
31. Мотивація особистості: прагнення до перевершення та соціальний інтерес за А.Адлером.
32. Вплив порядку народження дитини в сім'ї на розвиток особистості за А.Адлером.
33. Его-теорія особистості Е.Еріксона.
34. Періодизація розвитку особистості Е.Еріксона.
35. Основні принципи та положення гуманістичного психоаналізу Е.Фрома.
36. Механізми втечі від свободи та соціальні типи характеру за Е.Фромом.
37. Основні принципи та поняття соціокультурної теорії К.Хорні.
38. Типи особистості за К.Хорні.
39. Невроз та його культурні детермінанти за К.Хорні.
40. Основні принципи та положення теорії рис особистості Г.Олпорта.
41. Поняття пропріуму та розвитку особистості за Г.Олпортом.
42. Риси особистості, їх властивості та класифікація за Г.Олпортом.
43. Основні принципи та положення структурної теорії особистості Р.Кеттела.
44. Основні положення та принципи теорії типів особистості Г.Айзенка.
45. Основні положення та принципи гуманістичної теорії особистості А.Маслоу.
46. Ієрархія потреб і теорії А.Маслоу.
47. Види мотивації та стилів життя за А.Маслоу.
48. Основні положення та принципи феноменологічної теорії особистості К.Роджерса.
49. Поняття Я-концепції та її розвитку в теорії К.Роджерса.
50. Переживання загрози та механізми захисту за К.Роджерсом.
51. Клієнт-центрована терапія К.Роджерса.
52. Основні риси, що визначають підходи до проблеми особистості у радянській психології.
53. Визначення особистості у радянській психології.
54. Основні принципи та поняття теорії особистості С.Л.Рубінштейна.
55. Поняття та розвиток особистості в теорії С.Л.Рубінштейна.
56. Структура особистості за С.Л.Рубінштейном.
57. Поняття та структура особистості за О.М.Леонтьєвим.
58. Формування особистості за О.М.Леонтьєвим.
59. Принципи побудови періодизації розвитку особистості в теорії діяльності.
60. Структура особистості за теорією О.К.Дусавицького.
61. Поняття та розвиток особистості за теорією О.К.Дусавицького.
62. Поняття норми та патології особистості за теорією О.К.Дусавицького.
63. Характеристика типів особистості за О.К.Дусавицьким: «цинік», «стойк», «скептик», «егоцентрист», «раб», «садомазохіст», «фанатик».

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література Основна література

1. Асмолов А.Г. Психология личности. - М., 2007. - 367с.
2. Дусавицкий А.К. Развитие личности в учебной деятельности. Изд. 2-е, испр и доп. – Х.: ХНУ имени В.Н.Каразина, 2008. – 216 с.
3. Зейгарник Б.В. Теории личности в зарубежной психологии // Психология личности: норма и патология: Избр. психол. труды / Под ред. М.Р. Гинзбурга – М.: Изд-во Моск. Психолого-социального ин-та; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 2006. – С. 310-395.
4. Змановская Е.В. Современный психоанализ. Теория и практика. - СПб.: Питер, 2011. – 288 с.
5. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М: Политиздат, 1977.
6. Психология личности в трудах зарубежных психологов / Сост. и общ. ред. А.А.Реана. – СПб.: Питер, 2000. – 320 с.
7. Психология личности в трудах отечественных психологов / Сост. и общ. ред. А.А.Реана. – СПб.: Питер, 2000. – 320 с.
8. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології навчальний посібник. – К., ІПППО АПН України, 2006. – 530 с.
9. Роменець В.А. Історія психології ХІХ-початкуХХ століття. К., 1995.
10. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии: В 2-х т. Т.2. – М.: Педагогика, 1989. – 328 с.
11. Холл К.С., Линдсей Г. Теории личности. - М.: КСП +, 1997.
12. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. 3-е междунар.изд. - СПб.:Питер, 2014. - 608 с.

Допоміжна література

1. Берн Э. Введение в психиатрию и психоанализ непосвящённых. – СПб., 1991.
2. Братусь Б.С. Аномалии личности. – М.: Мысль, 1988.
3. Гальперин П.Я. Введение в психологию. – М., 1976.
4. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. – М., 1998.
5. История зарубежной психологии. Тексты. – М., 1983.
6. Маслоу А. Психология бытия. – М., 1997.
7. Норакидзе В.Г. Типы характера и фиксированная установка. – Тбилиси, 1996.
8. Основы психології. – Київ: Либідь, 1995.

9. Психология личности: Тексты /Под ред. Гиппенрейтер Ю.Б., Пузыря А.А. – М.; Изд-во Моск. ун-та, 1982.
10. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. – М., 1996.
11. Сартр Ж.-П. Экзистенциализм – это гуманизм // Сумерки богов. – М.: Политиздат, 1990. – С. 319-344.
12. Соколова Е.Е. Тринадцать диалогов о психологии. М., 1995.
13. Фрейд З. Психология бессознательного. – М.: Просвещение, 1989.
14. Фромм Э. Душа человека, М., 1992, 430с.
15. Юнг К.Г. Архетипы и символы. М., 1991.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

www.psylib.org.ua/books

1. Дусавицький О.К. Загальна психологія. Психологія особистості: Навчально-методичний комплекс для студентів зі спеціальності «Психологія». – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. – 16 с.

Методичні рекомендації до самостійної роботи.

При опрацюванні літератури з курсу необхідно складати розгорнутий конспект, який би включав основні положення підходу, концепції, ключові поняття, закономірності, найбільш показові характеристики тощо. При розгляданні будь-якої авторської концепції чи теорії корисно визначити, до якого підходу належить ця концепція, які поняття складають її категоріальний апарат, як цей автор розуміє поняття особистості, умови, джерела, чинники, рушійні сили розвитку особистості, критерії та зміст періодизації розвитку особистості та чи розглядає ці питання взагалі. Корисно провести паралелі з добре відомими студенту теоріями, порівняти поняття та зміст положень, що використовують та наводять різні автори.

Бажано структурувати конспект зручним для студента чином: ввести нумерацію пунктів, що розкриваються, виділяти підкреслюванням чи кольором ключові поняття, складати блок-схему, що наглядно ілюструє зв'язки основних аспектів матеріалу, тощо.

Питання, які студент неспроможний розв'язати самостійно, розумно підняти під час аудиторних занять або консультацій.

Критерії оцінювання навчальних здобутків студентів д/ф.н.

з курсу «Психологія особистості»

к.психол.н., доц.Гімаєвої Ю.А.

Аудиторна робота на лекційних та семінарських заняттях – до 1 бала за заняття:

- 1 бал – систематична робота на занятті, чітке розуміння, володіння навчальним матеріалом;
- 0,5 бали – епізодична робота на занятті, недостатньо чітке розуміння, володіння навчальним матеріалом.

Загалом до 29 балів.

Конспекти рекомендованої літератури – до 1 бала за темою семінарського заняття:

- 1 бал – повний змістовний структурований конспект;
- 0,5 бали – частковий недостатньо структурований конспект.

Загалом до 16 балів.

Звіт з виконання самостійної практичної роботи за темами лекцій 3-4 й 11 –

протягом курсу студенти самостійно виконують 2 самостійні практичні роботи та пишуть письмові звіти-есе. Есе за темами 3-4 оцінюється до 8 балів, за темою 11 – до 7 балів:

- 8/7 балів – максимальну оцінку отримує есе, де студент демонструє добре розуміння теоретичного матеріалу теми, вільно використовує набуті знання та наводить правильні приклади;
- 6/5 балів – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами теоретичного матеріалу, але деякі аспекти теми залишаються не розкритими, не має висновку;
- 4 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал у недостатньому обсязі, викладено лише загальну схему та наведені приклади не розкривають усіх аспектів проблеми, поверхові.

Екзаменаційна робота (max 40 балів) – складається з трьох питань відкритого типу, відповідь на два більш складних питання оцінюється максимально у 15 балів, на третє, більш просте, – 10 балів.

- 15/10 балів ставиться, якщо зміст питання повністю розкритий, викладення чітке, логічне й послідовне.
- 13/8 балів ставиться, якщо зміст питання у цілому розкритий вірно, проте наявні декілька незначних недоліків, або один з аспектів питання розкритий тільки схематично, або є одна суттєва помилка у розкритті другорядного аспекту питання.
- 8/5 балів ставиться, якщо зміст питання розкритий у цілому вірно, але схематично, без подробиць чи конкретизації, або розкрито не всі основні аспекти питання, або є помилки у розкритті основних аспектів питання.
- 6/3 бали ставиться, якщо у цілому вірно, але надто схематично, розкритий тільки один основний аспект питання, наявні суттєві помилки у розкритті основного аспекту питання.
- 4/2 бали ставиться якщо частково обговорений тільки один аспект питання, можливо не основний.

Критерії оцінювання навчальних здобутків студентів з/ф.н.

з курсу «Психологія особистості» к.психол.н., доц.Гімаєвої Ю.А.

Аудиторна робота на лекційних та семінарських заняттях – до 2 балів за заняття:

- 2 бали – систематична й активна робота на занятті, чітке розуміння, володіння навчальним матеріалом;
- 1 бал – послідовна робота на занятті, достатнє володіння навчальним матеріалом;
- 0,5 бали – епізодична робота на занятті, недостатньо чітке розуміння, володіння навчальним матеріалом.

Загалом до 16 балів.

Конспекти першоджерел – до 8 балів за темами №№ 9, 10, 11 (виконуються в рамках контрольної роботи, передбаченої навчальним планом):

- 8 балів – повний змістовний структурований конспект, тобто зазначені всі змістовні блоки тексту, наведені визначення класифікації, характеристики тощо, конспект є опрацьованим текстом, а не прямим переписуванням першоджерела;
- 7 балів – конспект у цілому повний та узагальнений, можуть бути відсутні окремі другорядні блоки першоджерела;
- 4 балів – конспект у цілому повний, проте деякі основні блоки тексту подані надто коротко, відсутня більшість другорядних блоків першоджерела;
- 3 бали – частковий недостатньо структурований конспект, відсутній один з основних змістовних блоків, матеріал недостатньо узагальнений, певна його частка просто переписана.

Звіти з виконання самостійної практичної роботи за темами №№ 3-4 й 11 – протягом курсу студенти самостійно виконують 2 самостійні практичні роботи та пишуть письмові звіти (в рамках контрольної роботи, передбаченої навчальним планом). Кожний звіт оцінюється до 10 балів:

- 10 балів – максимальну оцінку отримує звіт, де студент демонструє добре розуміння теоретичного матеріалу теми, вільно використовує набуті знання та наводить правильні приклади;
- 8 балів – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами теоретичного матеріалу, але деякі аспекти теми залишаються не розкритими, не має висновку;
- 5 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал у недостатньому обсягу, викладено лише загальну схему та наведені приклади не розкривають усіх аспектів проблеми, поверхові.

Екзаменаційна робота – 40 балів (критерії оцінювання див. матеріалах для д/ф).